

ΧΩΡΙΑΤΙΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

ΣΤΟ ΓΑΜΟ ΤΟΥ ΒΑΦΤΙΣΙΑ...

Ἡ ὁ λειβάδι τοῦ Γιάννη Τριβέλη καὶ τοῦ Στάθη Κουνέλη ἔχωρίζοντο μὲ τὸ Κακόρρεμα. Δὲν ἔξέρω γιατί τὸ εἶπαν Κακόρρεμα, ἀφοῦ ἦταν τὸ ἡμερώτερον ἀφ' ὅσα ἔχω ἰδῆ στὴ ζωῇ μου. Μ' ἓνα κελάρυσμα σὰν τὴ φωνὴ τ' ἀηδονιοῦ χειμῶνα καλοκαῖρι κυλᾷ τὰ κρουσταλλένια νερά του. Στὴν ἄκρια του πλατάνια θεόρατα τὸ σκιάζουν τὸ καλοκαῖρι, καὶ τὸ χειμῶνα ἀφήνουν τῆς ἄχτινες τοῦ ἡλίου τρελλές νὰ παίζουν μὲ τὰ νερά του καὶ μὲ μύρια διαμάντια νὰ τὸ στολίζουν. Εὐμορφα εἶνε τὸ καλοκαῖρι ὅταν βράδυ-βράδυ, ξεκινῶντας ἀπὸ πολὺ μακρυνά, ἔρχονται πρόβατα, γίδια, βώδια, μουλάρια, ἄλογα καὶ γαϊδούρια νὰ σβύσουν τὴ δίψα τους στὰ δροσερά νερά του. Ἐκεῖ ἀκούς λογιῶν-λογιῶν κύπρια καὶ κουδούνια, λογιῶν-λογιῶν σφυρίγματα τῶν τσοπαναραίων. Ἐκεῖ οἱ τραγοὶ καὶ τὰ κριάρια προσφέρουν τῆς ἐρωτικῆς τους τρυφερότητες ὅχι μόνον στὰ δικά τους ἀλλὰ καὶ στὰ ξένα κοπάδια.

Ὁ Γιάννης ὅμως ὁ Τριβέλης, ἓνας πελώριος εἰκοσιπεντάρης τσοπᾶνος, καὶ ἡ Ἀσήμω τοῦ Στάθη Κουνέλη, δεκαοχτάρα τσοπανοπούλα, κατακόκκινη σὰν τὸ ροϊδόσπειρο, δὲν ἀγαποῦσαν τὸ θόρυβο καὶ τὴν συντροφιά. Ὅταν ἄκουγαν τὸν ἤχο καὶ τῶν τελευταίων κουδουνιῶν νὰ σβύνῃ μακρυνά στὸ διάστημα, ξεκινῶντας τὰ πρόβατά τους καὶ τὰ γίδια τους γιὰ τὸ Κακόρρεμα. Ξαπλωμένος σ' ἓνα μεγάλο πουργάρι ὁ Γιάννης, ὅταν ἄκουγε τὸ μεγάλο κύπρι ποῦ εἶχε τὸ γκεσέμι τῆς Ἀσήμω, ξεκινοῦσε καὶ αὐτὸς μὲ σφυρίγματα καὶ φωνές γιὰ τὸ ῥέμα. Ἀνακατωμένα τὰ πράγματά τους πίναν νερό. Ἐκεῖνος, ἀκκουμπισμένος στὴ γκλίτσα του, θωροῦσε τὴν Ἀσήμω. Ἐκείνη, καθιστὴ στὸ μεγάλο κοτρῶνι, ἔγνεθε τὴ ῥόκα τῆς, χωρὶς νὰ σηκώνῃ τὰ μάτια νὰ τὸν βλέπῃ. Καὶ μόνον, ὅταν καμμιά φορὰ ἐφευγε κανένα τραγὶ

μακρυνά καὶ ὁ Γιάννος πηδοῦσε σὰν ζαρκάδι μὲ φωνὲς καὶ πέτρες νὰ τὸ σταματήσῃ, ἢ Ἀσήμω ἐσήκωνε τὰ μάτια τῆς καὶ τὸν θεωροῦσε ἀχόρταγα. Γιατί; Κι' αὐτὴ δὲν ἤξευρε.

— Πῶς πᾶν' ἡ πρατῖνες, μωρ' Ἀσήμω, πῆραν ἀρνί; τῆς φώναξε μιὰ μέρα ὁ Γιάννος χαμογελῶντας πονηρά.

«... ξαπλωμένος σ' ἓνα πουρνάρι ὁ Γιάννος...»

Ἄλικο χρωμα χύθηκε στὰ μάγουλα τῆς Ἀσήμω καὶ πιὸ χαμηλὰ κατέβασε τὸ κεφάλι:

— Ξέρω κ' ἐγώ! Ὁ πατέρας ξέρει.

Καὶ ὅταν μιὰ μέρα στὸ πότισμα τὸ γκεσέμι τοῦ Γιάννου καβάλλησε τὴ μιλιόρα τῆς Ἀσήμω, ἐκεῖνη ἐσκέπασε τὸ πρόσωπό τῆς μὲ τὴν ποδιά κ' ἐχάθηκε μέσα στὰ πουρνάρια. Γιατί; Κι' αὐτὴ δὲν ἤξερε.

Ἔχετε ὁδὴ καμμιά φορὰ, ὅταν σηκώνεται θύελλα τρομακτική, πῶς ἀρπάζει τ' ἄχυρα, τὰ στροβιλίζει καὶ τὰ σκορπᾷ μακρυνά;

Ἔτσι μιὰ μέρα, στῆς 19 τοῦ Σεπτέμβρη τοῦ 1912, ἐνῶ ἦταν χαρά Θεοῦ καὶ τὰ πράγματα ὅλα στῇ θέσι τους, ἔφθασεν ἡ εἶδησις στοῦ χωριοῦ ὅτι ὁ βασιληᾶς καλεῖ ὅλους τοὺς λεβέντες στὸν πόλεμο. Τὴν ἄλλη ἡμέρα ἄδειασε ὅλο τὸ χωριὸ ἀπὸ νηᾶτα καὶ λεβεντιά. Ὁ Γιάννης Τριβέλης ἔγινε Τριβέλης Ἰωάννης καὶ κατετάχθη στὸ εὐζωνικό, ὅπου καὶ πρῶτα ὑπηρετοῦσε. Ἀπὸ

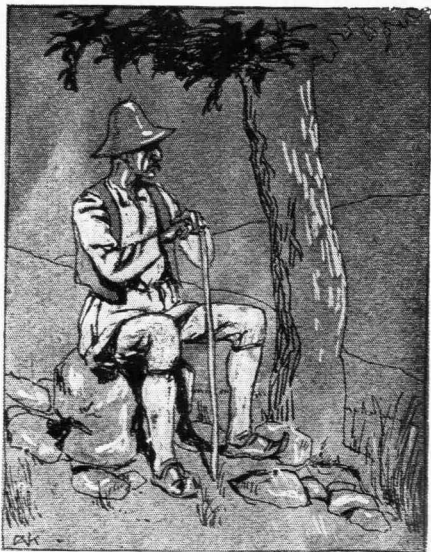

«... ἀκουμπισμένος στὴν γκλίτσα του θωροῦσε τὴν Ἀσήμω...»

τὸ ἀπ' ἐδῶ μέρος στοῦ ῥέμα καθότανε τώρα ὁ γερο-Θανάσης Τριβέλης, ὁ πατέρας τοῦ Γιάννου, πάντα συλλογισμένος καὶ ἀνήσυχος γιὰ τὸ παιδί του, καὶ ἀπὸ τὸ ἀπ' ἐκεῖ μέρος ἡ Ἀσήμω τοῦ Κουνέλη, σκυμμένη πάντα στῇ ῥόκα της. Στὴν καρδιά της ἔνοιωθε μιὰ λύπη βαρειά σὰν μολῦθι. Γιατί; Κι' αὐτὴ δὲν ἤξερε.

Ἡ ἡμέρες περνοῦσαν ἢ μιὰ κοντὰ στὴν ἄλλη. Ἦλθαν βροχές, ἦλθαν χιόνια, καὶ ἡ φωτιά τοῦ πολέμου ἔτρωγε ἕνα-ἕνα τὰ σίδερα τῆς σκλαβιάς. Τὸ παιδί τοῦ Βασιληᾶ, μὲ τοὺς λεβέντες στὸ πλάϊ, σκορποῦσε γύρω του ἀστροπελέκια. Φεύγαν οἱ

ἄνθρωποι στὸ διάβα του καὶ χαμηλῶναν τὰ βουνά. Τὸν προσκυνοῦσαν κ' οἱ μιναρέδες οἱ τούρκικοι. Μόνον ἓνας βράχος τοῦ ἀντιστάθηκε, τοῦφαγε σὰν δράκοντας πολλὰ παλληκάρια, μὰ στὸ τέλος, κι' αὐτὸς ταπεινωμένος, κυλίστηκε στὰ πόδια του καὶ τὸ βασιλικὸ ποδάρι τοῦ πάτησε βαρειά τὸν αὐχένα. Πολλὲς φορὲς τὸ θηρίο χιούμιξε νὰ φάῃ τὸν Γιάννο, πολλὲς φορὲς τὸν ἔγλυψε μὲ τὴν πύρινη γλῶσσα του, ἀλλ' ἦταν ἀπὸ τοὺς τυχεροὺς ποῦ γλύτωσαν.

Ἀπὸ τὸ ἐδῶ μέρος καθότανε ὁ γέρο-Τριβέλης

Μὴν ἀποθύμησε τὰ γιδοπρόβατά του καὶ τὰ παλῆά του λημέρια; Ποιὸς ξέρει!

Ἦταν ἓνα γλυκὸ ἀπομεσήμερο τοῦ Μαρτιοῦ καὶ ὁ Γιάννος ἔφτασε στὸ χωριό του. Τὸν ἀφηνεν ἡ ἀγκαλιὰ τῆς μάννας του, τὸν ἐδέχετο ἡ ἀγκαλιὰ τοῦ πατέρα του. Ἐτρεξάν ὅλοι ὅσοι εἶχαν δικούς τους στὸν πόλεμο καὶ τὸν ῥωτοῦσαν γι' αὐτούς. — «Ὁ Μῆτρος σκοτώθηκε σὰν παλληκάρι». — «Ὁ Τάσος λαβώθηκε στὸ μερί». — «Ὁ Ἀντώνης καλὰ εἶνε. Χαιρετίσματα». Στὸν ἓναν μοίραζε χαρά, στὸν ἄλλον πένθος καὶ στὸν ἄλλον ἐλπίδας. Οὔταν ἐνύχτωσε καλά, ὁ Γιάννος ἀφῆκε τὸ σπῆτι καὶ βγῆκεν ἔξω.

Ὁ γέρο - Βασιληᾶς σκοτώθηκε καὶ τὸ ἀντρειωμένο παιδί του γίνηκε βασιληᾶς. Ἀλλὰ τότε ἄλλο θηρίο φοβερώτερο φάνηκε ἀπὸ μακρυνά. Ἦταν τὸ φεῖδι ποῦ ξεστάναμε στὸν κόρφο μας καὶ τώρα θέριεψε νὰ μᾶς φάῃ. Ὁ νέος Βασιληᾶς φώναξε πάλι τὰ παλληκάρια γύρω του καὶ τρέχει κατὰ τὸ θερίο. Στὸ δρόμο παραστράτησε ὁ Γιάννος ἀπὸ τοὺς συντρόφους του καὶ τῶσκάσε γιὰ τὸ χωριό. Μὴν ἀποθύμησε τὴ μάννα του, τὸν πατέρα του;

Καὶ σὰν ἀργοῦσε νὰ γυρίσῃ πίσω, ἡ μάννα του ἔαρχισε νὰ ἀνησυχῇ:

— Σὰν ποῦ νὰ πααίνη τὸ παιδί μας, ῥέ Θανάση; ἐρώτησε ἡ γρηὰ τὸν ἄντρα της.

— Ἄς το παιδί νὰ φάῃ ψίχα κρέας, ξελιγώθηκε ἡ καρδοῦλα του τόσον καιρό. Θαρρῶ πῶς ἡ βατούλα τοῦ Κατσικόγιαννη παραπάχυνε.

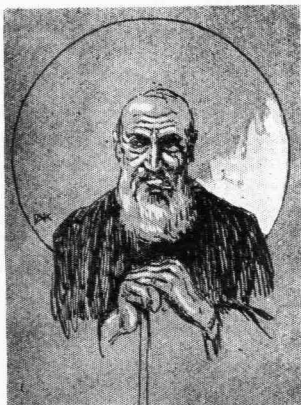
Ὁ Γιάννης γύρισε στὸ σπίτι κατὰ τὰ ξημερώματα. Κι' ἅμα ξάνοιξε καλὰ ἡ μέρα, ἔφυγε τρεχάτος νὰ βρῇ τοὺς συντρόφους του.

Τί ἔκαμαν οἱ λεθέντες τοῦ βασιληᾶ μὲ τὸν καινούριο ἐχθρὸ τὰ ξεύρουμε ὅλοι. Ὁ Γιάννος στάθηκε τυχερὸς καὶ στὸν δεύτερο πόλεμο. Χίλιες φορὲς ἐγλύτωσε ἀπὸ τοῦ Χάρου τὸ στόμα καὶ στὸ τέλος ἦλθε κ' ἡ μέρα ποῦ γύρισε στὸ χωριό του. Βιαστικὸς καὶ γρήγορος ὁ Γιάννος παντρεύτηκε καὶ πῆρε τὴν Ἀσήμω τοῦ Κουνέλη, καὶ τὸ βράδυ ποῦ γλεντοῦσαν τὸ γάμο, ἔτυχε νὰ περνῶ κ' ἐγὼ ἀπ' τὸ χωριὸ καὶ μὲ κράτησαν στὸ γλέντι. Ὅλα μπόλικα καὶ πλούσια ἦσαν στὸ σπίτι τοῦ Γιάννου, κρέατα χίλιων λογιῶν φτιασμένα, κρασιά

παληὰ καὶ καινούρια, τσουρέκια καὶ πῆττες νόστιμες. Ὅλο τὸ συγγενολόι τοῦ Γιάννου κι' ὅλ' οἱ φίλοι του οἱ μπιστικοὶ γλεντοῦσαν στὴ χαρὰ του, κ' ἐπειδὴ κι' ὁ παπᾶς τοῦ χωριοῦ, ἓνα ἀγαθὸ γεροντάκι, ἦταν ξάδερφος τοῦ γερο-Θανάση, κάθησε κι' αὐτὸς στὸ γλέντι. Κι' ὅταν εὐλόγησε τὸ τραπέζι κι' ἀρχίσαμε ὅλοι μὲ λαιμαργία νὰ τρῶμε ἀπ' τὰ εὐμορφα φαγιά, αὐτὸς ἔβγαλε δυὸ ἀνγούλακια ἀπὸ τὴν τσέπη του κ' ἔτρωγε.

— Μὰ γιατί δὲν τρώει κρέας καὶ ὁ παπᾶς; ἐρώτησα ἓνα ποῦ κάθητο κοντά μου.

— Εἶνε κλεφτικὰ τὰ σφαχτὰ καὶ ὁ παπᾶς δὲν κάνει νὰ φάῃ.

«... Ὁ παπᾶς τοῦ χωριοῦ...»

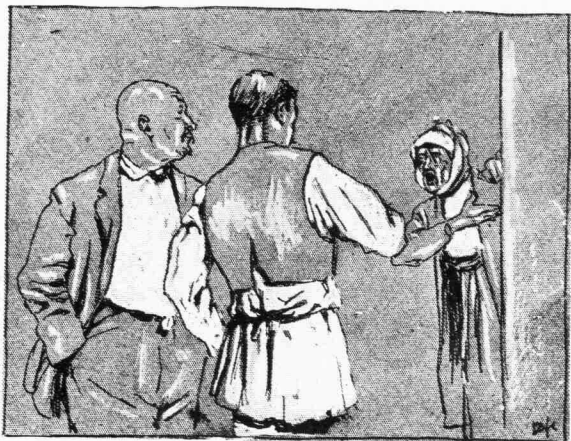

«... ὁ Γιάννος τὸ εἶχε παρμένο...»

Μονάχα τὴ νύφη δὲν ἔβλεπα στὸ τραπέζι καὶ νόμισα πῶς ἔτσι ἦτανε ἔθιμο στὸ χωριό. Ὅταν πιά ἐφάγαμε καλὰ καὶ ἤπιαμε, ἄρχισε τὸ τραγοῦδι καὶ τὸ ντουφεκίδι. Κ' ἐνῶ ὁ Γιάννος τὸ εἶχε παρμένο :

« Ἀντώνη μου, τί σκέπτεσαι κ' εἶσαι συλλογισμένος . . . »

ἀκούσαμε ἄξαφνα στὸ ἄλλο δωμάτιο φωνές μικροῦ παιδιοῦ.

— « Θανάση ! Γιάννο ! Τρεχάτε ! ἡ νύφη παιδοκόμησε ! . . . »

— Θανάση, Γιάννο ! φωνάζ' ἡ μάννα τοῦ Γιάννου τρεχάτε ! ἡ νύφη παιδοκόμησε καὶ τὸ παιδί δὲν φαίνεται σὰν καλά. Παπᾶ μου, νὰ τὸ βαφτίσουμε.

Στὴ στιγμή πετάχτηκαν δύο-τρεῖς στὴν ἐκκλησιά, φέρανε τὴ κολυμπήθρα, καὶ τὴν ὥρα ποῦ διάβαζε ὁ παπᾶς τὰ γράμματα, ἐγὼ μετροῦσα τοὺς μῆνας ἀπὸ τότε ποῦ πέρασε ὁ Γιάννος στρατιώτης στὸ χωριό του ἕως τὰ σήμερα καὶ τοὺς ἔβγαζα ἐννιά.

(1914)

Π. Δ. ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΣ

Ἡλικία γεροντοκόρης

Εἰκοσι τῆς δίνεις χρόνια ὅταν ντύνεται,
μὰ τῆς δίνεις κι' ἄλλα τόσα σὰν ξετύνεται.